

HYT:n jäsenlehti

4/2011

Hyvää joulua
ja
tervetuloa uuden
vuoden toimintaan!

TÄSSÄ LEHDESSÄ:

Puheenjohtajan palsta: Me olemme HYT!	2
HYT-konkareiden haastattelu	3
HYTin toimintaa kehittämässä: jäsenkyselyn tuloksia	7
Passion and uncertainty: reflection on the eve of examination	9
Jatkuvaa kamppailua kollegiaalisuuden puolesta	11
Pääluottamusmiehen palsta: Matkakustannukset	15
Apurajatutkija ja/tai nuorempi tutkija ja työttömäksi työnhakijaksi ilmoittautuminen	16
Talvi tulee, olenkohan valmis?	17
HYT:n työryhmä selvittämään apurahatutkijoiden työtilakäytäntöjä	18
HYT:n tiedotusryhmä	18

YHTEYSTIEDOT

JÄRJESTÖSIHTEERI: NINA JÄRVIÖ
P. 044-7400616, HYT-TOIMISTO@HELSINKI.FI

VARAPUHEENJOHTAJA: MILJA SAARI
P. 191 24986, HYT-VARAPUHEENJOHTAJA@HELSINKI.FI

PÄÄLUOTTAMUSMIES: TAPANI KAAKKURINIEMI
P. 191 23680, HYT-PAALUOTTAMUSMIES@HELSINKI.FI

SIHTEERI: PÄIVI EKHOLM
P. 191 58409, HYT-SIHTEERI@HELSINKI.FI

PUHEENJOHTAJA: MINNALEENA TOIVOLA
P. 191 29359, HYT-PUHEENJOHTAJA@HELSINKI.FI

TIEDOTUSVASTAAVA: PEKKA KÄRKKÄINEN
P. 191 23025, HYT-TIEDOTUS@HELSINKI.FI

Julkaisija: Helsingin yliopiston tieteentekijät – Forskarföreningen vid Helsingfors Universitet ry
Toimittaja: Pekka Kärkkäinen
Taittäjä: Nina Järviö
Valokuvat: Pekka Kärkkäinen
Paino: Yliopistopaino, Helsinki 2011

ME OLEMME HYT!

Ketkä kuuluvat Helsingin yliopiston tieteenekijöihin? Tämän vuoden lopussa yli 1300 jäsentä, joista suurin osa opiskelee tai työskentelee yliopistossa mutta muuallakin meitä on. Paikallistasolla olemme suurin Tieteenekijöiden liiton alainen yhdistys Suomessa. HYT:n perustehtävä on edunvalvontaa jota tehdään vapaaehtoisvoimin. On arvokasta, että ihmiset tulevat mukaan tekemään työtä palkatta, kutsumuksena. Toisaalta aktiivisesti toimivat jäsenet saattavat jäädä kasvottomiksi, eikä heidän tekemänsä työ saa sitä tunnustusta, jonka se ansaitsee.

Tässä lehdessä kysimme muutamalta yhdistyksessämme pitkän uran tehneeltä jäseneltä, mikä sai heidät aikanaan kiinnostumaan yhteisistä asioista ja toimimaan vuosia aktiivisesti niiden hyväksi. Tärkeää haastatetuille on ollut mahdollisuus päästä vaikuttamaan asioihin. Toisaalta heidän mielestään on ollut mielenkiintoista tutustua erilaisista taustoista tuleviin muihin jäseniin. Mukavien ihmisten kanssa yhdessä tekeminen ja asioiden eteenpäin vieminen on ollut palkitsevaa. Toivomme näiden haastattelujen herättävän sinut miettimään, olisiko myös sinulla aikaa ja kiinnostusta tulla mukaan HYT:n toimintaan aktiivisesti.

Tänä syksynä teimme jäsenkyselyn, jolla kartoitimme jäsentemme toiveita yhdistyksen toiminnasta. Kyselyn mukaan edunvalvontaan liittyvät tilaisuudet kiinnostavat, samoin vapaa-ajan toiminta. Pyrimme ottamaan nämä toiveet huomioon. HYT tulee järjestämään

yhteisiä tilaisuuksia kaikille jäsenille. Lisäksi toivomme myös uusien osaavien ihmisten tulevan mukaan toiminnan suunnitteluun ja järjestämiseen. Muun muassa muutaman kerran vuodessa kokoontuva yhdistyksen tiedotusryhmä kaipaa uusia jäseniä. Onko sinulla ideoita viestintämme kehittämiseen? Myös edunvalvontaan liittyvien tilaisuuksien ideoimiseen ja järjestämiseen tarvitaan tekijöitä. Tai onko sinulla kenties harrastustoimintaan liittyviä tietoja tai taitoja, joita haluaisit jakaa muiden jäsenten kanssa? Jos haluat tulla mukaan vaikuttamaan asioihin, ota yhteyttä minuun tai HYT:n toimistoon. Yhteystiedot löydät tämän kirjoituksen lopusta.

Vuosi on vaihtumassa uuteen ja tässä kohtaa on aika katsoa myös taaksepäin. Olemme alkaneet jo tottua uuden yliopistolain tuomiin muutoksiin, vaikka ne kaikki eivät ole tuntuneet parannuksilta. Myös työehtosopimuksen tulkinta on takkuillut. Jostain syystä opetuksen tuntikatoiksi merkityt tunnit käsitetään ohjeellisiksi tuntiopetusmääriksi eikä opetuksen suunnitteluun varattua aikaa ole aina huomioitu. Uusi työehtosopimus on tätä kirjoittaessani vielä neuvottelupöydällä. Toivomme, että siihen saadaan tekstimuutoksia, jotka selkeyttävät työnteon pelisääntöjä. Vuoden 2011 aikana HYT on toiminut aktiivisesti eri tahoilla. Olemme esimerkiksi olleet mukana järjestämässä luottamusmiestapamisia eri kampuksilla. Apurahatutkijoiden tilavuokra-asiasta esitimme aiemmin syksyllä kannanoton, joka lähti tiedoksi koko yliopiston hallinnolle.

Vuoden 2012 toimintasuunnitelma on luettavissa kotisivuillamme. Jatkamme hyvällä perustalla olevaa edunvalvontaa ja pyrimme reagoimaan nopeasti uuden vuoden mukanaan tuomiin haasteisiin. Tule mukaan vaikuttamaan alkavan vuoden toimintaan!

Verratonta joulunaikaa ja onnellista uutta vuotta!

Minnaleena Toivola, pj.

hyt-toimisto@helsinki.fi
hyt-puheenjohtaja@helsinki.fi

HYT-KONKAREIDEN HAASTATTELU

Jäsenlehti haastatteli kolmea HYTin toiminnassa pitkään mukana ollutta aktiivia. Yhdistystoiminta voi olla niin antoisaa, että se saa pysymään mukana vuosikausia.

BJÖRN FANT

Kuka olet ja mitä olet tehnyt yliopistossa?

Väittelin vuonna 1972 filosofian tohtoriksi. Olen fysiikan dosentti ja toimin pitkään yliopistonlehtorina Helsingin yliopistossa. Tyypillisenä pätkätyöläisenä toimin myös assistenttina, yliassistenttina, tutkijana ja professorin viran hoitajana. Toimin yhteensä kolme vuotta, kahdessa eri jatkossa, vierailevana tutkijana Tukholmassa. Tutkimusalani on ydinfysiikka ja harrastin sitä etupäässä kansainvälisenä yhteistyönä. Nyt seuraan vaan mitä alalla tapahtuu, mutta olen edelleen opetukseen liittyvissä tehtävissä mukana. Ainakin 25 vuotta toimin aktiivisesti ammattiyhdistysliikkeessä.

Miten tulit alunperin mukaan HYTin tai sen edeltäjien toimintaan?

Opiskelijana toimin kurssiassistenttina ja kun Helsingin yliopiston assistentit ry. perustettiin vuonna 1967 liityin jäseneksi. Laitoksellani käytiin vahvaa jäsenhankintakampanjaa, kun yhdistyksen ensimmäinen puheenjohtajakin toimi laitoksella. Työskentelyolosuhteista, kesäpalkasta ja yleensä palkkatasosta puhuttiin paljon. Vanhan valtaaminen vuonna 1968 kuvaan myös sen ajan tunteita.

Björn Fant (kuva: Jorma Harju)

Mikä on saanut pysymään mukana toiminnassa?

Jäsenenä on mukana sen takia, että se antaa joukkovoimaa liikkeelle. Aktiivisena jäsenenä pysyin mukana yhteishengen takia. On mukavaa

”JÄSENEÄ ON MUKANA SEN TAKIA, ETTÄ SE ANTAA JOUKKOVOIMAA LIIKKEELLE. AKTIIVISENA JÄSENEÄ PYSYIN MUKANA YHTEISHENGEN TAKIA.”

tehdä työtä yhteisen asian hyväksi ja toiminnassa tapaa eri alojen ihmisiä, mikä rikastuttaa.

Mikä on jäänyt parhaana muistona mieleen vuosien varrelta?

Joukkohenki ja puurtaminen yhteisen asian hyväksi, mutta joku tiukka neuvottelu on myös jäänyt mieleen. Niitä on ollut yliopiston sisällä, mutta myös opetusministeriössä. Muista kerran kun me neuvottelimme OPM:n kanslianpäällikön kanssa asetustekstistä. Tiukan väännön jälkeen kanslianpäällikkö sanoi ”no assistenttinimike voi sitten jäädä asetustekstiin”.

5. Mitä muuta haluaisit sanoa?

Toivotan vaan onnea yhdistystoiminnassa. Yhteistyö järjestöjen kesken on tärkeä. Neuvotteluvoinman kasvattaminen ei ole itsetarkoitus. Mieluummin hyvä keskusteluilmapiiiri yliopiston johdon kanssa kuin tiukan vastarinnan rakentaminen.

RITVA KIVIKKOKANGAS-SANDGREN

Kuka olet ja mitä olet tehnyt yliopistossa?

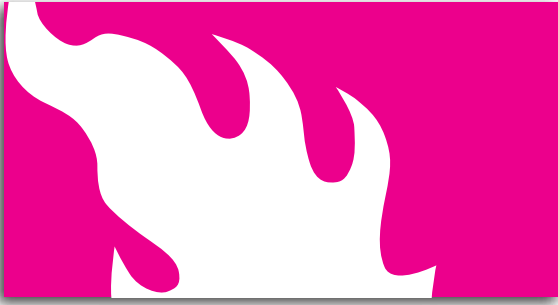
Nimeni on Ritva Kivikkokangas-Sandgren ja olen toiminut Helsingin yliopiston geotieteen ja maantieteen laitoksella yliopistonlehtorina vuodesta 2002 lähtien. Erikoisalani on kehitysmaantiede, mikä on vienyt minut eri puolille maailmaa kenttätutkimusten vuoksi, yksin ja yhdessä opiskelijajoukon kanssa. Mainitsen tässä erikseen opiskelijat, koska maantieteessä kenttätutkimusretki liittyy maisteriopintoihin

ja erityisesti pro gradu -aineistojen keräämiseen kentällä. Niinpä olen joukkoineni tehnyt kenttätutkimusta Itä- ja Etelä-Afrikassa, Namibiassa, Senegalissa, Boliviassa, Perussa, Keski-Amerikassa, Vietnamissa, Kambodzassa, Filippiineillä, Indonesiassa ja Intiassa. Tutkimusta on tehty esimerkiksi Ulkoministeriön ja metsäntutkimuksen kehitysprojekteissa. Olen opettanut kaikilla asteilla kehitysmaantiedettä, joka on nykyisin osa aluetiedettä. Moni projekteissa ollut on jatkanut opintojaan. Tässä kuussa peräti kaksi tohtoriopiskelijaa väittelee.

Jäin eläkkeelle 30.9.2010. Olen sen jälkeen opettanut Helsingin Avoimessa yliopistossa ja EHU-yliopistossa Vilnassa. EHU-yliopisto (European Humanities University) on Euroopan Unionin tukema, valkovenäläisille tarkoitettu yliopisto, jonka toimipaikka oli aiemmin Minskissä, mutta nykyisin Liettuassa.

Miten tulit alunperin mukaan HYTin tai sen edeltäjien toimintaan?

Olen melko pitkän linjan hyttiläinen, koska tulin mukaan jo 1980-luvulla, kun laitoksemme amanuenssi pyysi minua edustamaan maantieteilijöitä. Myöhemmin olen toiminut sekä HYT:n hallituksessa että Kumpulankampuksella luottamushenkilönä usean vuoden ajan. Nuori tutkijajoukko on nykyisin kiireisempää kuin viime vuosisadalla ja solidaarisuus ay-tehtävien muodossa on ollut joskus vieras ajatus. Itselle ay-toiminta oli alussa kiehtova uusi alue, josta oppi aivan uudenlaista yliopistokulttuuria. Lisäksi se antoi itseluottamusta omaan arkeen määräämisenä assistenttina, joka tuntui joskus ”jäniksen selässä” olemiselta.

Olin kuitenkin onnekas, koska määräykset olivat useimmiten 5-vuotiskausia. Kuitenkin juuri määräaikaisuus oli syy, joka piti minua kiinni ay-toiminnassa edellä mainitun oppikokemuksen lisäksi. Minusta jokaisen yliopistolaisen pitäisi tietää ay-asioista, koska se on tärkeä osa työelämään liittyvää yleissivistystä.

Mikä on saanut pysymään mukana toiminnassa?

Puhuin edellä määräaikaisuudesta, mikä on motivoinut toimintaani. Se ei kuitenkaan ole ainut motiivi. Tietyissä mielessä yliopistotutkija tai -lehtori ovat yksityisyrittäjiä, joiden pitää pärjätä ja selviytyä kovan kilpailun hengessä. On tärkeitä saada tukiverkkoja. Ay-toiminta kykenee antamaan huomattavan tukiverkon turbulenssis- sa yliopisto- maailmassa painiskele-ville yksinäisille tutkijoille ja opettajille. Luottamus- toiminnassa myös ay-juristin apu oli joskus tarpeen. Työelämän tukitoimet eivät ole yliopis-

ton vahvuus. Räikeitäkin lain tai ainakin sen hengen rikkomuksia on ollut. Tutkija on usein varsin puoleton omalla laitoksellaan, jos potkuperkokeroin vaanii taustalla.

Mikä on jäänyt parhaana muistona mieleen vuosien varrelta?

Juhlat ja ay-risteilyt ovat tietysti olleet hyviä arkirutiinien katkaisijoita ja tietopankkeja. Eri aloilta olevat puhujat ovat avartaneet omaa akateemista maisemaani todella paljon. Samalla on voinut osallistua myös itse toimintaan ja tavata kollegoja yli tiedekunta- ja paikkakuntarajojen. Eri yliopistoista olevat kokemukset, ongelmat ja ratkaisut ovat näyttäneet sen, miten erilaisissa kulttuureissa yliopistot elävät ja toimivat Suomessa. Matkat ovat tietysti olleet toiminnan ehdoton suola.

Mitä muuta haluaisit sanoa?

Luulen, että yliopistourani olisi ollut monin verroin köyhempi ilman ay-toimintaan osallistumistani. Pidän tärkeänä sitä, että olen tutustunut myös oman alani ulkopuolella työskentelevien tutkijoiden maailmaan. Haluan myös kiittää kollegoja monista yhteisistä innostavista hetkistä!

Lopuksi: Ei voi olla sen haastavampaa elämässä kuin yrittää keskustella taidehistorioitsijan ja matemaatikon kanssa viimeisistä tutkimustrendeistä Ruotsin laivalla pikkutunneilla! Se la vie ay-maailmassa!

Ritva Kivikkokangas-Sandgren

HEINO VÄNSKÄ

Kuka olet ja mitä olet tehnyt yliopistossa?

Olen FL Heino Vänskä, Biotieteiden laitoksen Kasvibiologian osaston entinen amanuenssi, jonka viimeinen varsinainen työpäivä oli virallisesti 30.9.2011. Tehtäviini ovat kuuluneet tiettyjen hallintotehtävien lisäksi opetuserbaarioiden ylläpito, hoito ja täydennys sekä kasvien ja sienten lajintuntemustenttien vastaanottaminen sekä oppilasherbaarioiden tarkastus ja erikoistyöntekijöiden keräämien näyteala-aineistojen lajiston määrityksessä avustaminen. Oma tutkimusalani liittyy jäkälien systematiikkaan.

Yliopiston työurani alkoi opiskeluaikana tilapäisenä tuntityöläisenä Helsingin Kaisaniemessä silloisella Kasvitieteen laitoksella Kasvitieteellisen puutarhan helmassa syksyllä 1968 ja jatkui sitten tilapäisenä kurssiassistenttina. Myöhemmin Kasvitieteen laitoksesta tuli silloisen Ekologian ja systematiikan laitoksen Systemaattisen biologian osasto, joka muutti keväällä 2002 Kaisaniemestä Viikin kampukselle Biokeskus 3:n 6. kerrokseen. Vuoden 2004 alusta lukien sama yksikkö oli nimeltään Bio- ja Ympäristötieteiden laitoksen Kasvibiologian pääaine ja vuoden 2010 alusta lukien vastaavasti Biotieteiden laitoksen Kasvibiologian osasto. Näiden kaikkien vaiheiden aikana työtehtäväni ovat liittyneet kasvien ja sienten lajintuntemuksen opetukseen ja opetuserbaarioiden ylläpitoon hallintotehtävien ohella.

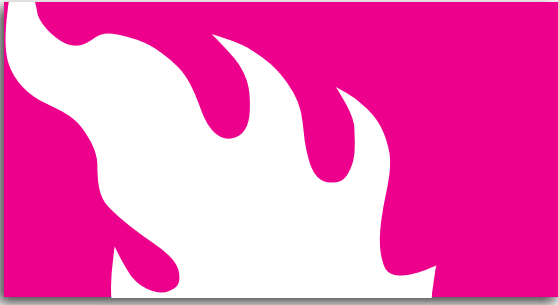
Viime vuosina Viikin kampuksella Biokeskus 3:n tiloissa käytössäni on ollut ikkunaton herbaariokaapeilla varustettu varastohuone, joka soveltuu minun tarkoituksiini varsin hyvin, kun

sen keinovalaistus ja ilmanvaihto toimivat moitteettomasti ja kesähelteelläkin siinä on sopivan vilpoista, toisin kuin monissa ikkunallisissa työhuoneissa, jotka ovat kesähelteillä aivan liian kuumia. Jatkan toistaiseksi samassa varastohuoneessa lajintuntemustenttien vastaanottamista ja määrityspalvelua talkooperaatteella oman tutkimukseni ohessa sopimuksen mukaan lukuvuosi kerrallaan, kun mm. minun ja eräitten työtovereitteni eläkkeelle siirtymisen jälkeen vapaiksi jääneiden toimien palkkarahat tarvitaan laitoksen pakollisiin säästöihin.

Miten tulit alunperin mukaan HYTin tai sen edeltäjien toimintaan?

Liityin syksyllä 1970 silloiseen Helsingin Yliopiston Assistentit ry –nimiseen yhdistykseen, joka yleisesti tunnettiin lyhenteellä HYA. Tuonaikainen perinnöllisyystieteen opettajani, dosentti ja myöhemmin professori, nyt jo edesmennyt Olli Halkka esitti minua vuoden 1971 johtokuntaan, jossa ensimmäinen tehtäväni oli toimia jäsensihteerinä. Vaikka johtokuntatyöskentely jäikin silloin vain vuoden mittaiseksi, tuosta ajankohdasta alkaen osallistuin tiiviisti silloisen Korkeakoulujen Assistenttiliiton, myöhemmin Korkeakoulualan Assistenttien ja Tutkijain liiton (KATL) lähes kaikkiin liittokokouksiin varsinaisena puhe- ja äänivaltaisena liittokokousedustaja ja muistaakseni vain yhden kerran tarkkailijana, jolla oli kokouksessa vain läsnäolo-oikeus, mutta ei puhe- eikä äänioikeutta.

Liiton kokoukset olivat 70-luvulla varsin värikkäitä ja pitkiä, kun kokousedustajien joukossa oli runsaasti ns. ”kovan linjan taistolaisia”, ja äänestykset olivat usein hyvinkin tiukoja. Tuohon aikaan liiton kokouksia pidettiin mm. Helsingin Kruununhaassa Liisankatu 5:ssä ravintolassa nimeltä ”Kolme Kruunua”, kun liiton toimistokin sijaitsi silloin lähistöllä osoitteessa Liisankatu 16, jossa oli liiton pitkäaikaisen puheenjohtajan, mutta nyt edesmenneen FT Pauli Sysiön työtilat silloisen Fysiikan laitoksen approbatur –osastolla entisen ns. Wellamon saunan remontoituissa tiloissa. Muutaman liittokokouksen puheenjohtajana toimi sujuvasanaiseksi tunnettu, ja jo siihen mennessä ”taistolaisuudesta irtautunut” ja ”takkinsa kääntänyt” Björn Wahlroos. Eräänkin järjestöpoliittisesti hyvin tärke-

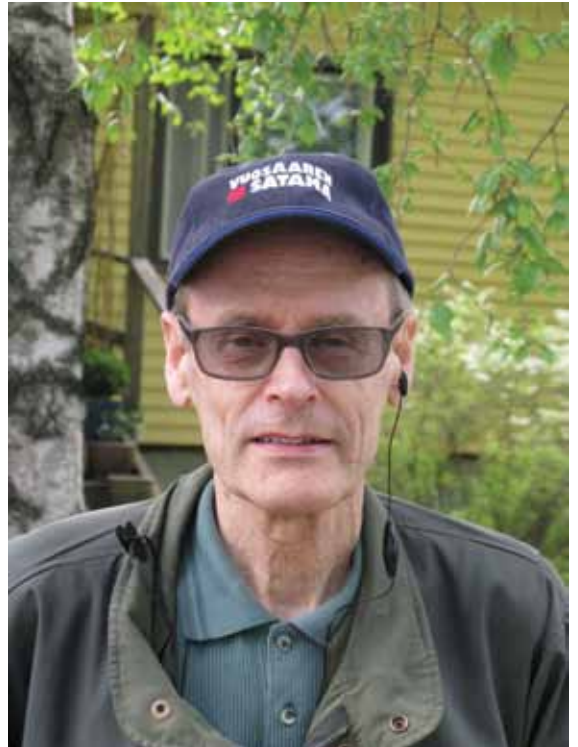
än asian äänestyksessä äänet menivät tasan, ja kokouksen puheenjohtajana hän ratkaisi asian hallituksen enemmistön kannan mukaisesti.

Mikä on saanut pysymään mukana toiminnassa?

Toisaalta tietynlainen uteliaisuus ja kiinnostus ajankohtaisiin työmarkkina-asioihin ja toisaalta alkuvuosikymmenien ajan jatkunut epävarmuus pätkätyösuhteiden jatkumisesta ovat pitäneet mukana toiminnassa. Aikoinaan paikallisen yhdistyksen johtokunnassa ja myöhemmin hallituksessa on vallinnut erittäin hyvä henki, mikä myös on ollut omiaan pitämään mukana senkin jälkeen, kun pätkätyösuhteiden tilalle tuli hakumenettelyn jälkeen toistaiseksi voimassa oleva amanuenssin virka, joka sitten vuoden 2010 alun järjestelyissä muuttui automaattisesti työsuhteeksi.

Mikä on jäänyt parhaana muistona mieleen vuosien varrelta?

Yhdistyksen 40-vuotisjuhla oli erityisen miellyttävä tapahtuma, ja siellä erityisesti pidin esitelyä näytelmästä, jonka oli käsikirjoittanut tunnettu nimimerkki Stepan Gagarin.

Heino Vänskä (kuva: Arto Säteri)

Mitä muuta haluaisit sanoa?

Kaikkien nuorten tutkijoiden kannattaa ilman muuta liittyä omaan ammattiyhdistykseen, joka muodostaa tärkeän turvaverkon ja selkänojan. Toivotan HYT:lle ja sen edustamalle liitolle menestystä erityisesti uusien jäsenten rekrytoinnissa, mutta myös nykyisten jäsenten jäsenpidossa, sillä mahdollisimman suuri jäsenmäärä merkitsee huomattavaa painoarvoa erilaisissa työmarkkinaneuvotteluissa!

Teksti: Pekka Kärkkäinen

HYTIN TOIMINTAA KEHITTÄMÄSSÄ: JÄSENKYSelyn TULOKSIA

HYT teetti syksyn 2011 aikana kyselyn jäsenemme toiveista ja tarpeista liittyen tuleviin tapahtumiin ja yhdistyksen tiedotukseen. Jäsenkyselyyn saatiin runsaat 200 vastausta, joista noin 68% oli naisilta. Kaikki tieteenalat ja ikäryhmät olivat edustettuina. Vastaukset jakautuivat myös erittäin tasai-

sesti sen mukaan, kauanko vastaajat ovat olleet HYTin jäseniä.

Kyselyn aluksi selvitettiin jäsenten kiinnostusta osallistua asiapainotteisiin sekä hupitoiminnaksi nimeämiimme tilaisuuksiin. Molempien tyyppiset tapahtumat tukevat HYTin työtä. Onhan

yhdistyksen tärkeimpiä tehtäviä jäsenten etujen ajaminen ja tukeminen sekä jäsenten välisenä yhdyssiteenä toimiminen.

Asiatilaisuuksilla pyritään tuomaan tärkeää ja ajankohtaista tietoa jäsenille sekä herättämään keskustelua. Erityisesti kiinnostusta vastaajien kesken herättivät pätkätyöläisyyteen, apurahan-saajien asemaan sekä työn määrään liittyvät aiheet. Avovastauksissa nousivat esiin esimerkiksi palkkakehitys ja toivottiin keskusteluja post doc -tutkijoiden tilanteesta nyky-yliopistoissa.

Suurin osa kyselyssä ehdottamistamme asia-tilapahtumista sai vähintään 50 % kannatuksen, eli yli puolet vastaajista ilmoitti osallistuvansa varmasti tai osallistuvansa ehkä, mikäli kyseinen tilaisuus järjestetään. Hupitoiminnassa vastaukset jakautuvat toisella tavalla. Yli 80 % vastaajista ilmoitti, ettei osallistu esimerkiksi penkkiurheiluun, mikäli sellaista järjestetään. Kohtalaisen suurella varmuudella voidaan siis todeta, ettei HYT vie jäseniään lähiaikoina katsomaan jalkapalloa tai taitoluistelua. Sama pätee teenmaisteluun, joka ei herättänyt vastaajien mielenkiintoa. Sen sijaan kulttuurita-
pahtumat, kuten konsertit,

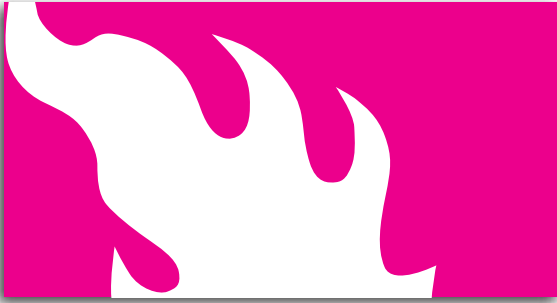
teatterit ja oopperat olivat vastaajia kiinnostavia yhteistapahtumia. Tällaisiin olivat kiinnostuneita osallistumaan myös henkilöt, jotka muuten ko-kevat olevansa enemmän passiivisia jäseniä tai eivät ole vielä löytäneet itselleen sopivaa tapaa tulla mukaan ammattiyhdistyksensä toimintaan.

TIEDOTTAMISEN MONET KASVOT

Tiedotus on kuluvan vuoden aikana noussut yhdeksi HYTin kehittämiskohteeksi. Pyrkimyk-
senä on ollut tiedotuksen parantaminen ja te-
hostaminen. Tätä varten perustettiin yhdistyk-
sen tiedotusryhmä ja syksyn alussa HYT liittyi
Facebookiin. Jatkotyöhön toivottiin kuitenkin jä-
senten omia toiveita ja kehitysideoita.

Yli puolet kyselyyn vastanneista saa tällä
hetkellä HYTiin liittyvät ajankohtaistiedotte-
ensa jäsenlehdestämme. Kotisivuja lähteenään
käyttää noin 20 % vastaajista ja jopa kymme-
nen prosenttia ilmoitti seuraavansa yhdistystä
Facebookissa. Lähes puolet vastaajista kokikin
tiedotuksen olevan tällä hetkellä riittävää. Tie-
dotuskanavista kannatusta saivat kaikki anta-

mamme vaihtoehdot. Kotisivuja ja jäsenlehteä tiedotuskanavina kannattivat noin puolet vastaajista. Viidesosa vastaajista toivoi HYTin käytävän Facebookia, vaikkakin selkeästi painotettiin, ettei sosiaalinen media voi olla yhdistyksen ainoa tapa tavoittaa jäseniään. Muiksi sosiaalisen median muodoiksi ehdotettiin myös sellaisia palveluja kuin Twitter ja LinkedIn.

Sähköpostitiedotus sai selkeästi eniten kannatusta – lähes 80 % vastaajista toivoi yhteydenottoja sähköpostilla noin kerran kuussa. Eriytisesti kiireellisissä tapauksissa, kuten lakon uhatessa, toivottiin viestien tulevan suoraan jäsenten henkilökohtaisiin sähköpostiosoitteisiin. Avovastauksissa saimme lisää arvokkaita ehdotuksia eri tavoista tavoittaa jäseniä. Toinen esiin noussut aihe liittyi yhdistyksen tiedotuksen kieleen. Suomi toimii tällä hetkellä HYTin pääasiallisena toimintakielenä, mutta vastaajat toivoivat enemmän ruotsin- ja englanninkielistä tiedotusta. Yhdistyksen tiedotusryhmä pyrkii

tarttumaan tähän tulevan vuoden aikana.

Jäsenkyselyssä saatuja tuloksia aiotaan hyödyntää konkreettisesti HYTin toiminnassa. Yhdistyksen ensimmäinen teatteri-ilta järjestetään jo ensi vuoden maaliskuussa, kun HYTin jäsenet menevät yhdessä Ryhmäteatteriin katsomaan Jatkuvaa kasvua -kantaesitystä. Mukana illassa on tietenkin myös yhdistyksen luottamusmiehiä ja hallituksen jäseniä. Lisäksi kyselyn tuloksia käytettiin vuoden 2012 toimintasuunnitelman ja talousarvion laatimisen apuvälineinä. Toimintasuunnitelma ja talousarvio hyväksyttiin HYTin syyskokouksessa 23.11.2011. Voit lukea tulevan vuoden toiminnasta lisää seuraavasta jäsenlehdestämme (1/2012).

Suurkiitos kaikille kyselyyn vastanneille!

Nina Järviö
järjestösihteeri

HYTIN JÄSENKYSelyn
YHTEYDESSÄ JÄRJESTETTIIN
100€ LAHJAKORTIN
ARVONTA AKATEEMISEN
KIRJAKAUPPAAN. ARVONNAN
VOITTI JÄSENMME MARIA
SOUKKIO.

ONNEA, MARIA!

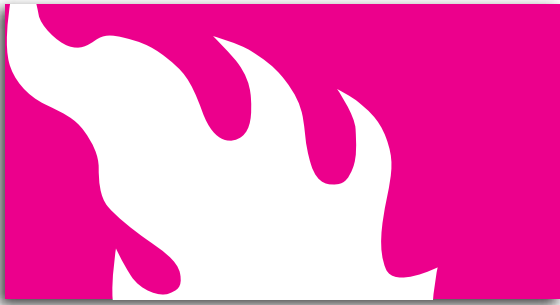
PASSION AND UNCERTAINTY:

REFLECTIONS ON THE EVE OF EXAMINATION

Despite the weight of the occasion, I find myself surprisingly unperturbed as my upcoming public examination approaches this December. Perhaps it has something to do with the confidence acquired over the years in oneself as a specialist in one's field. At the back of my mind, however, I am worried about the uncertain academic future to which one is on the verge of graduating. As a researcher in Finland, uncertainty is in many

ways a fact of both life and work. Recently, however, I find the kinds of uncertainties I am compelled to confront are changing.

The most frequently question posed to a doctoral candidate is undoubtedly the classic one about how one's research is going and when will it be done. For many addressees it is an intimidating one, where not only colleagues but friends and family, albeit innocently and unwittingly, remind

us about the much anticipated yet somehow highly abstract and intangible destination for which we are labouring. The prospect of completion can be daunting for obvious reasons pertaining to the many challenges of planning and executing a major research project. Graduation itself is an uncertain outcome. As Patrick Dunleavy writes in *Authoring a PhD*, authoring is much more than writing. Success requires dedication, diligence, and self-discipline, as well as genuine long-term interest in one's research. For these contingencies alone the decision to do a PhD should not be taken lightly.

"WITH THE IMPLEMENTATION OF THE NEW UNIVERSITIES ACT (558/2009), UNIVERSITY WORKERS HAVE BEEN DIVIDED MORE STRICTLY THAN EVER INTO CONTRACTED UNIVERSITY EMPLOYEES AND NON-CONTRACTED WORKERS."

Once these challenges have been met sufficiently for example by setting aside distractions, overriding obstacles and resolving delays, a new imminent set of uncertainties come on the scene. According to a report released in November 2011 by the Ministry of Employment and the Economy, the employability of doctoral graduates is in decline. In the private sector, businesses have drastically cut investment in research and development. Of the 1600 annual doctoral graduates in Finland, a mere third of them pursue a career in academia and recent developments may shrink this number further. The government's decision to halve the university index and cut Academy of Finland funding is likely to have concrete consequences on the employment of crucial post-doc-

toral researchers who along with doctoral researchers produce a substantial percentage of the research done in Finnish universities.

In my field in the social sciences, permanent positions at the university are sparse and highly competitive – as are temporary ones. Luckily there are still a number of foundations that give grants for post-doctoral research, and some have recently placed more emphasis on post-doctoral applicants. Working on a research grant as a post-doctoral researcher is an increasingly precarious mode of employment, however. With the implementation of the new Universities Act (558/2009), university workers have been divided more strictly than ever into contracted university employees and non-contracted workers. In the University of Helsinki the vague status of non-contracted researchers is currently under the consideration of a working group appointed by the rector. Are they members of the university? Are they entitled to office space at the university? Are they private individuals? Should they pay for their research space? These are critical questions especially for post-doctoral researchers, who lack a student status that binds them to the university institution regardless of the form of their funding. The worst-case scenario is that they will be deemed private individuals who the university treats as 'customers' obliged to rent office and laboratory space, and vital access to IT services, thus the very right to an institutional affiliation.

On the eve of my doctoral defense, I find that I am one of the motivated-slash-persistent third that will wish to pursue a career in research at the university despite these disheartening times. I feel passionately about my research, and that may be central to the willingness to brave such uncertainty. The university is still the only place that properly accommodates the needs of academic research. Let us recall that first rule about academic research is that it participates in scientific discussion. This impossible without the very community with which it must engage, which virtually only the university can provide.

Jemima Repo

Doctoral candidate

Department of Political and Economic Studies

JATKUVAA KAMPPAILUA KOLLEGIAALISUUDEN PUOLESTA — KUULUMISIA YLIOPISTOSEKTORIN LUOTTAMUSMIESTEN NEUVOTTELUPÄIVILTÄ

Yliopistosektorin luottamusmiehet kokoontuivat Hämeenlinnan Aulangolle neuvottelupäiville 24.–25.11.2001. Samaan aikaan Helsingissä neuvoteltiin siitä, lähteekö yliopistosektori mukaan raamisopimukseen ja millä ehdoin. Torstaina 24.11. seurasimme ja jännitimme neuvotteluiden etenemistä ja iltapäivällä otimme tyytyväisinä vastaan tiedon siitä, että neuvottelutulos raamisopimukseen liittymisestä oli saatu aikaan.

Keskustelua herätti päivän aikana erityisesti se, että neuvotteluprosessille asettavat omat haasteensa se, että yliopistokenttä on moninainen ja ammattiliittojen väliset koko- ja voimasuhteet erilaiset, jolloin eri henkilöstöryhmien etujen tasapuolinen edustaminen on erittäin tärkeää ja käytännössä myös haastavaa.

Liittojen ja luottamusmiesten yhteistyön nähtiin olevan ratkaisevan tärkeässä asemassa siinä, onnistummeko puolustamaan työn tekemisen edellytyksiä, kollegiaalista päätöksentekoa ja akateemista vapautta yliopistoissa.

**KUKA EDUSTAA MITÄ, MISSÄ, HÄH?
TIETEENTEKIJÖIDEN LIITTO -> VAKAVA
-> JUKO -> AKAVA**

Neuvottelupäivillä oli mukana jukolaisia luottamus- ja varaluottamusmiehiä, pää- ja varapääluottamusmiehiä sekä liittojen edustajia. Uudessa luottamusjärjestelmässä kaikki yliopistojen akateemiset luottamusmiehet ovat

jukolaisia luottamusmiehiä. Edustamme luottamusmiehinä siis ensisijaisesti työehtosopimuksemme neuvottelujärjestöä emmekä esimerkiksi jäsenliittoamme tai jäsenyhdistystämme. Käytännössä siis jukolaisen järjestön jäsen voi ottaa yhteyttä keneen tahansa oman kampuksensa luottamusmieheen riippumatta siitä, mitä liittoa jäsen tai luottamusmies edustaa.

Toimin itse Helsingin yliopiston keskustakamppuksen varaluottamusmiehenä ja olen toiminnassa vielä verrattain uusi tulokas. Ensimmäisenä tehtävänäni Vakavan luottamusmieskurssilla olikin hahmottaa, minkä liittojen luottamusmiehiä oli paikalla ja miten meidän oma liittomme Tieteentekijöiden liitto (TTL) asettuu yliopistosektorin neuvottelujärjestelmään. Neuvottelujärjestelmän voi hahmottaa ketjuna: TTL -> Vakava ry -> JUKO -> Akava.

TTL on Vakava ry:n jäsenjärjestö, joka puolestaan on Julkisanalan koulutettujen neuvottelujärjestö JUKO:n jäsenyhdistys. JUKO on julkista sektoria edustava Akavan neuvottelujärjestö. Toinen Akavan neuvottelujärjestö on yksityisen sektorin neuvottelujärjestö Ylemmät Toimihenkilöt YTN. Periaatteessa nyt kun yliopistot on yksityistetty TTL voisi yhtä hyvin olla YTN:n jäsen, mutta JUKO:n edustaman jäsenkunnan intressit ovat kuitenkin lähempänä meidän intressejämme.

JUKO edustaa yliopistosektorilla noin 18.000 palkansaajaa. Muita palkansaajaosaospuolen pääsopijajärjestöjä yliopistosektorilla ovat JUKOn lisäksi palkansaajajärjestö STTK-

lainen Pardia ry ja SAK-lainen Julkisten ja hyvinvointialojen Liitto (JHL). Tieteentekijöiden liitto (TTL) on JUKOn yliopistosektorin suurin ammattijärjestö ja osallistuu työehtosopimusneuvotteluihin JUKOn kautta. Samaan tapaan Suomen yliopistojen työnantajayhdistys SYTY neuvottelee työehtosopimuksen Sivistystyönantajat ry:n (nk. Sivista) kautta. Keskusjärjestösällä Sivista on osa Elinkeinoelämän keskusliitto EK:a.

Sen jälkeen kun olin hahmottanut sen,

miten TTL asettuu Vakava ry:n kenttään, oli oppimishaasteena käsittää, miten neuvottelut käytännössä etenevät ja kuka edustaa ja ketä. Tämä oppimisprosessi on vielä hitusen vaiheessa, mutta pääpiirteittäin kysymys oli nyt siitä, että neuvottelun alla oli se, onnistuuko yliopistosektori (JUKO, Pardia ja JHL vs. Sivista) neuvottelemaan työehtosopimuksen, joka mahtuu keskusjärjestöjen ja valtion hahmottelemaan raamisopimukseen. Yliopistojen työehtosopimus (tes) olisi ollut katkolla vasta 29.2.2012, mutta raamisopimuksen takia tes neuvoteltiin jo nyt ns. työrauhan aikana. Neuvottelun osapuolet olivat Sivista, JUKO, Pardia ja JHL. JUKOn Neuvottelijoina toimivat JUKO:n neuvottelija **Pekka Pankkonen**, JUKOn yliopistoneuvottelukunnan puheenjohtaja (Professoriliiton toiminnanjohtaja) **Jorma Virkkala** ja Vakava ry:n puheenjohtaja (sekä Tieteentekijöiden liiton toiminnanjohtaja) **Eeva Rantala**. Sivistystyönantajien neuvottelijana toimi toimitusjohtaja **Nina Pärssinen** tukenaan lähes kymmenen avustajaa. Kun

Kuvan lähde http://www.vakava.fi/vakava_on/

neuvottelijat olivat saaneet aikaan neuvottelutuloksen, se piti vielä hyväksyttää JUKOn yliopistoneuvottelukunnassa ja vahvistaa JUKOn hallituksessa. Myös Akavan hallitus ehti hyväksyä sopimuksen torstaina iltapäivällä. Tätä kirjoitettaessa odotellaan, toteutuuko raami vai aloitetaanko työehtosopimusprosessi uudelleen.

KUULUMISIA YLIOPISTOJEN ARJESTA

Aulangolla suurin osa luottamusmiehistä edusti Tieteentekijöiden liittoa ja lisäksi oli mukana mm. Luonnontieteiden akateemisten liiton (LAL), Tekniikan akateemisten liiton (TEK) ja Professoriliiton edustajia ja luottamusmiehiä. Yliopistoista olivat edustettuina Helsingin, Itä-Suomen, Turun, Lapin, Oulun, Jyväskylän ja Tampereen yliopistot sekä Aalto-yliopisto, Teatterikorkeakoulu, Sibelius-Akatemia ja Lappeenrannan sekä Tampereen teknilliset yliopistot. Koolla oli erittäin osaava ja kokenut luottamusmiesporukka. Nuoremman tutkijaporukan näkökulmia keskusteluun toivat myös väitöskirjavaiheessa olevat luottamushenkilöt, kuten allekirjoittanut itse.

Ennen Aulangon kurssia olin ehtinyt osallistumaan vasta viime keväänä oman liiton eli TTL:n luottamusmiespäiville. Nyt laajan Vakavan porukan (sic!) luottamusmieskoulutuksen jälkeen tuntuu, että sain ihan uuden näkökulman yliopistoedunvalvontaan. Voin suositella kaikille luottamusmiestoiminnassa mukana oleville osallistumista Vakavan koulutuksiin. Ainakin itselleni aukesi ihan eri tavalla yliopistosektorin moninaisuuden edunvalvonnalle asettamat haasteet. Ongelmien hahmottamisen lisäksi yhteinen koulutus toi hyvin esiin myös henkilöstö-

liitto- ja yliopistorajat ylittävän yhteistyön merkityksen.

Lapin yliopiston jukolainen luottamusmies Jarmo Kiuru kertoi työstä, jota Lapin luottamusmiehet tekevät, jotta työnantajan visiot henkilöstöpolitiikan uudistamisesta työehtosopimuksen ja työsopimuslain vastaisesti eivät toteutuisi. Yhtenä esimerkkinä Kiuru mainitsi idean, jonka mukaan myös opetus- ja tutkimushenkilöstön on osoitettava sitoutumistaan työnantajaan ja työyhteisöön siten, että kaikki ovat tavoitettavissa työhuoneeltaan kahden viikon ajanjaksolla vähintään kuusi päivää. Kyseinen kirjaus sotii kokonaistyöaikajärjestelmää vastaan ja purkaisu akateemisen vapauden. Mikäli akateemisesta vapaudesta luovutaan, tulee tämä Kiurun mukaan kompensoida sillä, että palkkataso korjataan vastaamaan yksityisen sektorin palkkatasoa. Läsnaolovelvoite ei myöskään ota huomioon sitä, että myös tutkijoilla ja opettajilla on oikeus loman pitämiseen.

"OSA MAAHAN MUUTTANEISTA
YLIOPISTOLAISISTA
TYÖSKENTELEE TIETÄMÄTTÄ,
ONKO HEIDÄT PALKATTU
TYÖSUHTEESEEN VAI
TYÖSKENTELEVÄTKÖ HE
APURAHALLA."

Lapissa huolta herättävät myös henkilöstön ja luottamusmiesten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien vähäisyys sekä työnantajan halu pistää uudelleen anottaviksi luvat sivutoimen harjoittamiseen. Uudessa yliopistossa oikeus sivutoimeen on kuitenkin automaattisesti olemassa, mikäli sivutoimi ei kilpaile työnantajan toiminnan kanssa. Näin ollen mitään erillisiä lupia tarvitse työnantajalta anoa.

Sinikka Torkkola on Tampereen yliopiston jukolainen pääluottamusmies, ja hän kertoi, että Tampereella ollaan huolissaan johtamiskulttuurin muutoksen vaikutuksista kolmikantayhteistyöhön ja akateemiseen osallistumiskulttuuriin. Tampereella askarruttavat lisäksi

kokonaistyöajan tuomat haasteet. Luottamusmiehiä työllistävät mm. lyhyiden projektien tutkijoiden vapaiden ja lomien epäselvyys, ristiriidat työajan kohdentamisen kanssa, sairausloman ja muiden vapaiden (esim. perhevapaiden) vaikutus opetuskattoihin, sekä se, että ylityötä ei tunnisteta yliopistolla, mikä johtaa siihen, että henkilöstö tekee palkatonta ylityötä. Myös työn vaativuuden luokittelu tuottaa ongelmia sekä tutkijoille että opettajille. Tampereella väitöskirjatyö on valumassa palkkatyöstä apurahatyöksi. Tässä yhteydessä tulisi selvittää, syyllistyykö Tampereen yliopisto veronkiertoon teettäessään väitöskirjoja apurahalla sen sijaan, että nuoremmat tutkijat palkattaisiin tekemään väitöskirjatutkimus työsuhteessa.

Torkkola kertoi myös positiivisia uutisia siitä, miten Suomen Akatemia on myöntänyt tutkijalle luottamusmiestehtävän vuoksi rahoituskauden pidennyksen. Luottamusmiehen tehtävän hoitamiseen käytetty aika on näin korvattu yksikölle tai projektille. Tämä mahdollistaa luottamusmiestoiminnan ilman että siihen käytetty aika on nipistetty joko tutkimustyöstä tai omaa vapaa-ajasta.

Esimerkkinä hyvästä käytännöstä maahan muuttaneiden yliopistolaisten edunvalvonnan kehittämiseksi Torkkola esitteli Tampereella järjestetyn englanninkielisen Academic self defence -kurssin. Kurssin yhteydessä on käynyt ilmi, että meidän pitäisi panostaa ”ulkareiden” edunvalvontaan aikaisempaa enemmän. Osa maahan muuttaneista yliopistolaisista työskentelee tietämättä, onko heidät palkattu työsu-

hteeseen vai työskentelevätkö he apurahalla. Heidä saatetaan myös edellyttää suomenkielisten lomakkeiden täyttämistä ilman suomenkielen taitoa, vaikka vastaavat lomakkeet olisivat olemassa myös englannin kielellä. Myös perusteettoman lyhyiden, ketjutettujen työsuhteiden määrä vaikuttaa maahan muuttaneiden tutkijoiden kohdalla niin suurelta, että asiaa pitäisi selvittää tarkemmin. Torkkola suosittelee vastaavien englanninkielisten kurssien järjestämistä kaikissa yliopistoissa ja tarpeen mukaan myös kampuskohtaisesti.

Itä-Suomen yliopiston JUKOn pääluottamusmies Antero Puhakka kertoi marraskuun 2011 alussa tulleesta, jo toisesta yhteistoimintamennettelyn käynnistämiskutsusta Itä-Suomen yliopistossa. Yliopiston hallitus on ilmoittanut tavoitteekseen, että 60 ihmistä lomautetaan, osa-aikaistetaan tai irtisanotaan tuotannollis-taloudellisista syistä. Aikaisemmalla yt-kierroksella luottamusmiehet pystyivät osoittamaan, että perusteita ei ollut irtisanomisille taloudellisista syistä, ja nyt työnantaja perusteleeekin irtisanomisia tuotannollis-taloudellisilla syillä. Direktio-oikeus takaa työnantajalle oikeuden organisoida ja jakaa työ haluamallaan tavalla, jolloin toiminnallisia perusteita on vaikeampi horjuttaa kuin taloudellisia. Neuvotteluja käydään kuitenkin jatkuvasti ja luottamusmiehet pyrkivät siihen, että uudelleenjärjestelyt pystyttäisiin toteuttamaan muuten kuin ihmisiä irtisanomalla. Itä-Suomessa on ”mökötetty” asian tiimoilta eli järjestetty irtisanomissuunnitelmia vastustava mielenilmaus. Huolta aiheuttaa myös muutos, jossa kollegiaalisen asiantuntijaorganisaation johtamisesta on siirrytty yksikköjohtamiseen, jolloin henkilöstön osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet ovat kaventuneet.

Milja Saari

Keskustakampanuksen varaluottamusnainen,
Helsingin yliopisto

HYT:n varapj.

Tieteentekijöiden liiton Nuorten tutkijoiden työryhmän pj

Päälüottamusmiehen palsta

MATKAKUSTANNUKSET

Yliopistojen yleinen työehtosopimus päättyy ensi helmikuun loppuun mennessä, ja neuvottelut uudesta sopimuksesta on jo aloitettu. Moni asia sopimuksessa pitäisi sanoa paremmin. Muutamissa kohdissa asia on sanottu ikään kuin ylösalaisin kääntäen. Kyse on lähes saman tärkeysluokan asiasta kuin Marxilla, joka kumosi Hegelin logiikkaa sanoen, että Hegelin logiikka seisoi pääläeläen, ja hän vain käänsi sen jaloilleen.

Yksi jaloilleen käännettävä säädös on ensimmäisen luvun 10. pykälän ensimmäisen momentin määritelmä matkakustannusten korvaamisesta. Siinä sanotaan näin:

”Työntekijälle, joka matkustaa työnantajan määräyksestä, korvataan syntyneet matkakustannukset verohallituksen kulloinkin voimassa olevia ohjeita noudattaen.”

Verohallituksen ohjeissa sanotaan, että matkalta pitää maksaa mm. päiväraha tietyn taulukon mukaisesti. Tietoon on tullut, että päivärahoja jätetään usein maksamatta. Tässä pari tyypillistä tapausta.

1. Jos aloitetaan paaria-kastista eli tutkijakoulujen nuorista tutkijoista, heitä patistetaan osallistumaan alansa konferensseihin ja kongresseihin, jotka valtaosin pidetään ulkomailla. Mutta kaikki tutkijakoulut tai tiedekunnat tai laitokset eivät maksa päivärahoja. Toiset maksavat. Ne, jotka eivät maksa, perustelevat maksamattomuuttaan mm. vetoamalla siihen, että

meidän laitos ei koskaan maksa, vaan päivärahojen täytyy tulla projektilta. Tai tutkijakoululta. Muitakin selityksiä on kuultu.

Jotta maailma ei näyttäisi niin synkältä kuin aasi lhaa näkee sen, sanottakoon, että noin puolet tutkijakouluista hoitaa veloitteensa moitteetta, ja tästä heille Suuri Kiitos!

2. Vartuneempi tutkimus- ja opetushenkilökunta käy kongresseissa ja konferensseissa osana julkaise tai kuole -nimistä peliä. Monissa tiedekunnissa heille maksetaan matkat ja majoitukset, muttei päivärahoja. Eli taas rikotaan TES-sin pykälää.

Ylin taho, joka Helsingin yliopistossa päivärahan maksamisesta päättää, on henkilöstö- ja lakiasiainosasto. Siellä lakia luetaan niin kuin sen kirjain sanoo, mutta jätetään lukematta se, mitä lain henki haluaa sanoa.

Henkilöstöosaston tulkinnan mukaan päivärahoja ei tarvitse maksaa, kun kyseessä on matka, jolle työntekijä lähtee omasta aloitteestaan ja intressistään. Mitään kummempaa dokumenttia tai mustaa valkoisella tästä ei ole, vaan tulkinta perustuu työehtosopimuksen tietynlaiseen lukemiseen.

Hei haloo!? Kertokaapa, mistä löytyy sellainen työyhteisö, jossa pomo MÄÄRÄÄ, että rekisteröipä Panu itsesi papergiveriksi tuohon Glasgow'ssa pidettävään kongressiin, niin yliopisto/tiedekunta/laitos/osasto maksaa matkaliput, majoituksen ja päivärahat. Jos et niin kiitos ja näkemiin. Ja sinut Siiri MÄÄRÄÄN nyt matkustamaan Rio de Janeirossa pidettävään

kongressiin, jossa pidät esitelmän aiheesta Kokonaisvaltainen ongelmalähtöinen kartointu kustannustavoitteisen lumetiimpäätöksenteon sääntelijänä. Kirjoitat sitten siitä referee-jutun, jolloin saat yhden vaatipisteen. Onko käsky ymmärretty? Selvä, taakse poistu!

Tämä ajatus, että matkoja tehdään jonkin tahon määräyksestä, on aika käsittämätön. Kyllä minä sen ymmärrän, että matkat täytyy suunnitella, budjetoida ja hyväksyä, mutta tässä näiden lisäksi odotetaan vielä ylipäällikön

päiväkäskeyä.

Henkilöstö- ja lakiasiain osaston edustajan mukaan ”yliopistossa tehdään paljon matkoja, joille työnantaja ei määrää, vaan jotka tehdään työntekijän omasta aloitteesta ja intressistä, ja joille hänen sallitaan lähteä.” Onneksi sentään valtaosaa matkoista ei tehdä siksi, että niille määrätään ja komennetaan.

Akateemisten tutkijoiden ja muiden vastaavien matkoille kimmoke tulee yleensä edellä mainitusta pelistä, jota siis leikillisesti nimitetään julkaise tai kuole -peliksi, eli ulkoa asetetuista suoritusnormeista. Tämä on ristiriidassa henkilöstöosaston nihilistisen tulkinnan kanssa. On myös sellaisia tapauksia, että tutkija ihan omasta intressistään löytää mielenkiintoisen tapahtuman, jossa voisi esittää ideansa, verkostoitua ja kehittää jopa yhteistyötä vieraiden maiden yliopistojen ja kotiyliopiston kanssa.

Tapani Kaakkuriniemi
Pääluottamusmies

APURAHATUTKIJA JA/TAI NUOREMPI TUTKIJA JA TYÖTTÖMÄKSI TYÖNHAKIJAKSI ILMOITTAUTUMINEN

Työ- ja elinkeinotoimiston kanssa asioidessa pitää olla tarkkana, kun apurahatutkija ja/tai väitöskirjaa tekevä nuorempi tutkija ilmoittautuu työttömäksi työnhakijaksi. Pääsääntö on se, että myös apurahakauden jälkeen tai jatko-opiskelijana on oikeutettu työ- ja elinkeinoministeriön ohjeistuksen mukaan työttömyysturvaan.

Ole siis selkeä sanoissasi ja viesti yksiselitteisesti, että tutkimustyö on tältä erää päättynyt etkä ole aikeissa jatkaa työntekoa (tutkimusta) työttömyysaikana ja ennen seuraavan rahoituksen/työsuhteen alkamista. On myös hyödyllistä valmistautua etukäteen, jotta osaat pyydetäessä kertoa virkailijalle, minkä osion väitöskirjasta olet saanut aikaisemmalla apurahalla/työsuhteessa valmiiksi. Käytännössä tämä merkitsee,

että kertoo saaneensa valmiiksi artikkelin, luvun, aineiston analyysin yms. Tämä osoittaa, että oli tehtävä, jonka olet nyt tehnyt ja että ko. tehtävä on loppunut tältä erää.

Jos vastaat kysymykseen, aiotko jatkaa väitöskirjatutkimusta (esimerkiksi harrastuksena) ”kyllä”, on vaarana, että työ- ja elinkeinotoimistossa tehdään tulkinta, että työllistyt omassa työssä etkä ole työmarkkinoiden käytettävissä etkä siten ole oikeutettu työttömyyskorvaukseen. Kysymykseen tutkimuksen jatkosta pitää siis vastata: ”En jatka työtä nyt, jatkan työtä sitten kun saan rahoituksen. Olen siis valmis vastaanottamaan työtä”.

Milja Saari

TALVI TULEE, OLENKOHAN VALMIS?

On se tympeää kärsiä tätä pimeyttä ja loskaa, kun talvi pahalainen ei ymmärrä tulla. Illat kuluvat muistellessa, kuinka talvi tuli Paasikiven–Kekkonen aikaan, kun raha oli marka: lokakuun 20. päivän tienoilla tulivat pakkaset, ja pyhänmiesten päivänä, kun maa oli jo vähän roudassa, satoi lumet. Siitä talvi jatkui vaihtelevissa säissä, niin että lumet pysyivät maassa huhtikuuhun. Enää ei ole näin. Tai totta puhuen eihän Helsingissä ole oikeita talvia ollut sitten talvisodan.

Ilmasto on lämmennyt. Pohjoisen Jäämeren jääpeite on nyt pienimmillään, ja islantilaisilla on kovat suunnitelmat rahtilaivaliikenteen aloittamiseksi koillisväylää pitkin Beringin salmen kautta Japaniin ja Kiinaan. Jääkarhujen kannan on arveltu kuihtuvan sukupuuton partaalle 70 vuodessa.

Jotakin on yritetty tehdä lämpenemisen estämiseksi, mutta huonoin tuloksin. YK solmi v. 1995 ilmastomuutosta koskevan puitesopimuksen, jonka osallistujavaltioiden konferenssi on pitänyt tähän mennessä 16 kokousta, viimeksi juuri nyt Durbanissa Etelä-Afrikassa. Sitä ennen viime vuonna Cancúnissa Meksikossa asetettiin tavoitteeksi maapallon lämpötilan nousun rajoittaminen kahteen asteeseen ja päästöjen kääntäminen laskuun mahdollisimman pian. Siis siellä ei edes puhuttu pallomme lämpötilan alentamisesta. Peli lienee menetetty siltä osin.

Kioton kokouksen pöytäkirja vuodelta 1997 on osa tätä prosessia. Pöytäkirja on voimassa vuodet 2005–2011, ja Durbanissa pitäisi saada aikaan päätös pöytäkirjan uusimisesta. Tätä kirjoitettaessa kokous oli kesken. Ellei uusimispäätöstä saada aikaan, pöytäkirja lakkaa olemasta voimassa.

Vaikka en olekaan yhtään innostunut Kioton sopimuksen avaamasta päästökiintiökaupasta, pidän hyvänä sitä, että siinä eka kertaa yritettiin rajoittaa ilmakehän päästöjä maailmanlaajuisesti.

Energian kulutusta pitää säästää, ja se alkaa valojen sammuttamisesta. Meillä työpaikalla on yksi käytävä ollut valaistu yötä päivää jo pari kuukautta, kun sähkömiehet kuulemma odottelevat jotakin osaa, jotta saataisiin valot välillä pois. Ei se oikein motivoi säästämään energiaa sen paremmin töissä kuin kotona. Onneksi työhuone on tasaisen viileä, niin että villasukille ja fleecetakille on käyttöä aina. Kun oikein hytistyttää, pitää laittaa pipo päähän.

Näin meidän kesken voi tunnustaa, että Gagarin on opetellut virkkaamaan ja kutomaan. Patalappuja syntyy vaivatta. Seuraava askel olisi yrittää saada jotakin hyödyllisempää aikaan, mutta sukkiensa kantapäät ovat inhimillisesti katsoen mahdottomia valmistaa, puhumattakaan villapaidoista tai -takeista.

Energian säästöön palatakseni: Meillä Suomessa on sitten joukko semmoisia saddukeuksia, joiden mielessä puun polttaminen uunin pesässä on yksi vakavimpia ympäristöuhkia, ja se pitäisi kieltää Suomessa kokonaan. Sähköä vaan patteriin, tai kaukolämpövävettä. Voi voi! Mitä näille rikkiviisaille pitäisi tehdä? Opettaa suhteellisuuden tajua? Koota ne laivaan ja lähettää kaukomerille? Minne, pohjoiseen vai etelään?

Onhan olemattomalla talvella hyvätkin puolensa: lämmitys- ja auraskuluissa säästetään rahaa, ja Helsingin ja Tallinnan välillä pystytään sulan veden aikaan kuljettamaan nopeilla aluksilla viinalasteja, jotta päästään ne nopeammin tyhjentämään. Mutta mi ikävyyks, mi hämäryyys vallitseekaan, kun lunta ei ole!

Stepan Gagarin

HYT:N TYÖRYHMÄ SELVITTÄMÄÄN APURAHATUTKIJOIDEN TYÖTILAKÄYTÄNTÖJÄ

Hyvät HYT-läiset,

Apurahatukijoiden työtilojen käyttö ja maksullisuus nousivat viime vuoden aikana esiin useissa tiedekunnissa. Eritasoisia maksuja ja erilaisia tilojen myöntöperusteita otettiin käyttöön pikaisella aikataululla henkilöstön kriittisistä näkemyksistä huolimatta. Käytäntöjen kirjavuus johti lopulta koko yliopiston kattavia sääntöjä pohtivan toimikunnan perustamiseen. Tämän toimikunnan työn tuloksia odotellaan alkuvuoden 2012 aikana.

HYT:in hallituksessa on keskusteltu useaan otteeseen tämänhetkisen tilanteen kestämydestä sekä siitä, että kirjavat ja läpinäkymättömät käytännöt mitä todennäköisimmin pitävät sisällään ihmisten eriarvoista kohtelua jo kuluneen vuoden aikana. Apurahatukijoiden asema on keskeisellä sijalla HYT:in ensi vuoden toimintasuunnitelmassa.

Ensimmäisenä toimenpiteenä perustamme työryhmän, jonka tehtävänä on selvittää kuluneen vuoden 2011 osalta mitä oikeastaan on tapahtunut ja onko tapahtunut asioita, joiden korjaamiseksi tarvitaan juridisia toimenpiteitä. Jo nyt on tiedossa tapauksia, joissa mahdollisesti samaa apurahaa saavia henkilöitä on kohdeltu eri tavalla saman oppiaineen piirissä. On tärkeää, etteivät tällaiset tapaukset jää selvittämättä. Työryhmän tavoitteena on siis muodostaa kuva eri laitoksilla käyttöön otetuista käytännöistä sekä niiden toimeenpanosta ja pohtia tältä pohjalta toimenpiteitä, joihin on syytä ryhtyä.

Jotta tällainen selvitystyö olisi mahdollista toteuttaa, tarvitaan työryhmään tekijöitä - mieluusti mahdollisimman monesta tiedekunnasta. Kaikkia asiasta kiinnostuneita pyydetään ilmoittautumaan **6.1.2012** mennessä HYT:n järjestösihteerille osoitteeseen **hyt-toimisto@helsinki.fi**.

HYT:N TIEDOTUSRYHMÄ

Kiinnostaako sinua tiedottaminen tai haluaisitko olla mukana kehittämässä HYT:n jäsenlehteä?

HYT:n tiedotusryhmä tehtävänä on kehittää ja ylläpitää HYTin tiedotusta yhdessä järjestösihteerin kanssa. Ryhmä tapaa n. joka toinen kuukausi kahvikupposen ääressä miettimään tulevaa lehteä ja pohtimaan ajankohtaisia asioita.

Etsimme uusia jäseniä tiedotusryhmään. Mikäli sinua kiinnostaa osallistua, otathan yhteyttä HYTin varapuheenjohtajaan, Milja Saareen (hyt-varapuheenjohtaja@helsinki.fi)

Tiedotusryhmän seuraava tapaaminen pidetään 11.1.2012 kello 17.00.

HELSINGIN YLIOPISTON TIETEEN TEKIJÄT RY
FORSKARFÖRENINGEN VID HELSINGFORS UNIVERSITET

TIETEEN TEKIJÖIDEN LIITTO
FORSKARFÖRBUNDET

Helsingin yliopiston tieteentekijät ry
PL 26 (Teollisuuskatu 23 A, 3. krs)
00014 Helsingin yliopisto
Sähköposti: hy-tieteentekijat@helsinki.fi
<http://www.helsinki.fi/jarj/hyt>

Tieteentekijöiden liitto
Ratapihantie 11
00520 HELSINKI
Puh. 0207 589 610 (vaihe) Telefax: 0207 589 611
<http://www.tieteentekijoidenliitto.fi>